

Diarienummer: LED 2020/314
Handling: 3

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolan (U2020/04134/GV)

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har anmodats att yttra sig över rubricerad promemoria. DO lämnar utifrån sitt verksamhetsområde följande synpunkter.

I promemorian föreslås en bestämmelse i gymnasieförordningen om att sökande till gymnasie- och gymnasiesärskoleutbildning med specialidrott vid antagning enbart ska jämföras med andra sökanden av samma kön, om idrotten bedrivs könsuppdelat. I promemorian anges att ett sådant tillvägagångssätt redan idag allmänt tillämpas vid urvalet till dessa utbildningar, utan att detta har något uttryckligt stöd i gymnasieförordningen (2010:2039). Förslaget anges vara förenligt med förbudet mot diskriminering inom utbildningsområdet då de skilda biologiska förutsättningarna för manliga och kvinnliga sökandena till de aktuella utbildningarna, liksom det förhållandet att de inte sinsemellan konkurrerar om samma elitidrottskarriärer, medför att de inte kan anses befinna sig i en jämförbar situation.

Som en del av bakgrunden till det aktuella förslaget redovisas i promemorian bland annat uppgifter från Skolverket enligt vilka det inte är ovanligt att specialidrottsförbunden och Riksidrottsförbundet i samband med tillstyrkande- och förslagsprocessen av utbildningsanordnare fördelar antalet platser för pojkar respektive flickor inom idrottsutbildningarna. Huvudmannen uppges därefter inte kunna ändra antalet platser som fördelats mellan respektive kön. Vidare anges att Riksidrottsförbundet har ett jämställdhetsmål som med några undantag innebär att könsfördelningen ska vara 60/40 procent totalt för varje sport på samtliga riksidrottsgymnasier. En del specialidrottsförbund uppges också ha satt upp egna riktlinjer för fördelningen mellan flickor och pojkar.

DO uppfattar de i promemorian redovisade uppgifterna som att det vid fördelningen av platser till de aktuella utbildningarna förekommer att ett visst antal sådana platser – en kvot – reserveras för kvinnliga respektive manliga sökande. Såvitt framgår av de uppgifter som redovisas i

promemorian förefaller den på detta sätt tillämpade ordningen vara motiverad av en önskan att av jämställdhetsskäl uppnå en jämn könsfördelning vid de aktuella utbildningarna.

Någon redogörelse för, eller analys av, huruvida ett sådant kvotsystem faktiskt utgör en förutsättning för att den föreslagna antagningsregeln ska kunna tillämpas redovisas inte i promemorian. Någon bedömning av hur det aktuella tillvägagångssättet, sett till sin helhet, förhåller sig till diskrimineringslagens bestämmelser lämnas inte heller.

DO vill inför den fortsatta beredningen understryka behovet av att i dessa delar genomföra en ingående och samlad analys för att säkerställa att regleringen av antagning till de aktuella idrottsutbildningarna inte medför diskriminering som har samband med kön. Det bör vid ett sådant arbete uppmärksammas att det i 2 kap. 6 § 1 st. 1 diskrimineringslagen (2008:567) införda undantaget från förbudet mot diskriminering inom utbildningsområdet avseende åtgärder för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till vissa typer av utbildningar inte äger tillämplighet på sådan utbildning som avses i skollagen (2010:800).

DO konstaterar att det i avsaknad av närmare redogörelse och analys av detta slag inte är möjligt för myndigheten att ta ställning till det aktuella förslaget. DO kan därför inte tillstyrka förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av tillförordnade diskrimineringsombudsmannen Lovisa Strömberg efter utredning och förslag från utredaren Sofie Hellström. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Annelie Sjöberg, chefsjuristen Mattias Falk och sektionschefen Carolina Stiwenius deltagit.

Lovisa Strömberg
Tillförordnad diskrimineringsombudsman